

274.96
1ερ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΧΑΝΙΩΝ

1907 - 1931

Τ. ΠΕΤΡΑΚΗΟΝ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Σ. ΠΕΤΡΑΚΗ

ΧΑΝΙΑ 1984

274.96
1ερ

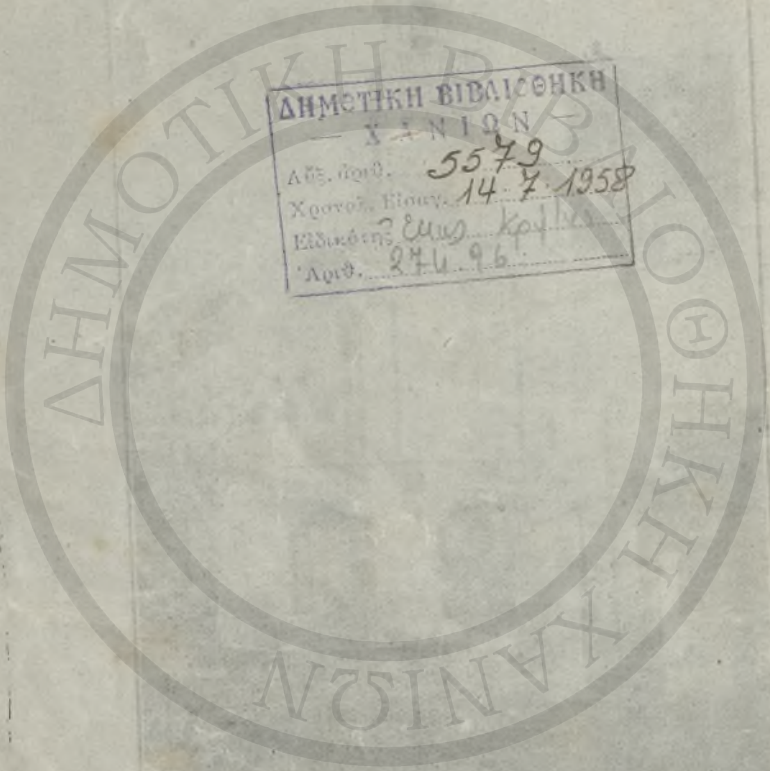

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΤΑΧΩΡΗΘΗΝΣΙΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΘΗΝΑΙ

274-96

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
— XANION

Αριθ. βιβλ. 5579
Χρονολ. Πρώτ. 14. 7. 1958
Εκδόσεις 2 εμψ. 1ος τόμος
Αριθ. 274. 96

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΑΥΤΟΥ

Τὴν παλαιὰν καὶ ὑπὸ τοῦ ἐνετικοῦ φρουρίου πάνταχόθεν περιτειχισμένην πόλιν τῶν Χανίων περιβάλλουσι συνοικίαι νοτίως, ἀνατολικῶς καὶ δυτικῶς. Αἱ συνοικίαι αὗται νεώτεροι, πάντοτε, ἤρχισαν νὰ διαμφισθητῶσι, πρὸς τὴν παλαιὰν πόλιν, τὰ πρωτεῖα, τοῦ ἐξωραϊσμοῦ, τῆς προσόδου ἐν γένει. Καὶ ἀληθῶς ἐσημειώσαν τινες τούτων ἐξαιρετικὴν καὶ ἄλλα τῶνδε πρόσδον καὶ ἰδίως εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν κοινοτικῶν πραγμάτων.

Μία τῶν συνοικιῶν τούτων «ἡ Νέα Χώρα» ἀπλουμένη ἐξῆθη τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς πόλεως καὶ συνεχομένη μετ' αὐτῆς ἐπετέλεσε καὶ ἐσημείωσεν ἐσχάτως ἄλλα α' πρόσδου καὶ καλλωπισμοῦ. Ἡ συνοικία αὕτη ἀριθμεῖ σήμερον περί τὰς ἑννεακοσίας περίπου οἰκογενεῖας Χριστιανικᾶς, καίτοι οὐδεμία τοιαύτη ὑπῆρχε πρὸ τοῦ σωτηρίου ἔτους 1898, ὅτε ἐγκατέλιπε τὴν Κρήτην ὁ κατακτητῆς Τοῦρκος. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀποτελεῖται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ χειρῶνακτας καὶ τεχνίτας. Μόνον ἐσχάτως κατὰ τὸ ἀνατολικὸν τῆς τμημῆ ἐσημειώθησαν ἐμπορικαὶ τινες ἐπιχειρήσεις μετ' ἀρκετῶν ἰδίως τοῦ ἐμπορίου τοῦ ἐλαίου ἐμπορικῶν καταστημάτων.

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἡ συνοικία αὕτη μέχρι τοῦ ἔτους 1908 ἐστερεῖτο Ἱεροῦ ναοῦ καὶ σχολείου. Δὲν ἐβράδυναν ἕως οἱ κάτοικοι νὰ σκεφθῶσι τὴν πλήρωσιν τῶν δύο τούτων κενῶν, Πρωτοβου-

λίαν τῶν κατοίκων ὑπεγράφη αἴτησις παρὰ τούτων πρὸς τὴν Ἱερὰν Ἐπισκοπὴν Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου, αἰτουμένων τὸν καταρτισμὸν Ἐπιτροπῆς πρὸς ἀνεγέρσιν Ἱεροῦ Ναοῦ. Ὁ τότε ἐπαξίως κοσμῶν τὸν Ἀρχιερατικὸν Θρόνον Χανίων Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Νικηφόρος, ἅμα τῇ λήψει τῆς αἰτήσεως, συνεκάλεσε καὶ κατήρτισεν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἀνεγέρσιν Ἱεροῦ Ναοῦ εἰς τὴν συνοικίαν ταύτην. Οὕτω διὰ πρακτικοῦ τῆς Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Χανίων ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16 Ἰουλίου 1906 κατηρτίσθη Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν ἐξῆς μελῶν. 1) Ἐμμανουὴλ Α. Σαρρῆ ἱερέως καὶ ἐφημερίου Χανίων ὡς προέδρου. 2) Ἀντωνίου Βλαντῆ, 3) Νικολάου Πιστολάκη, 4) Γεωργίου Καλλιγέρη, 5) Πολυδώρου Παπαδερῶ κρὶ Γεωργίου Τσερκάκη. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη διετέλει ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν ἄλλης Ἐπιτροπῆς «Γενικῆς» ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Ἐπισκόπου Νικηφόρου ὡς Προέδρου καὶ τῶν μελῶν Ἀντωνίου Ναζάκη, Χαρ. Πωλογεώργη, Ἐλευθερίου Βενιζέλου, Ἐμμ. Μουντάκη, Βαλερίου Καλούτση, Σπυρίδωνος Μαάτσου, Κωνσταντίνου Κιουρτσιδάκη, Ἐμμανουὴλ Κουτρομπά, Ἰωάννου Βαμβακά, Κωνστ. Φούμη, Πολυδώρου Παπαδερῶ. Ὁ καταρτισμὸς καὶ ἡ σύνθεσις τῆς δευτεροβάθμιας ἐπιτροπῆς ἐκοινοποιήθη πρὸς τὰ μέλη καὶ τὸν Πρόεδρον αὐτῆς διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 272)161 τῆς 7 Αὐγούστου 1906 ἐγγράφου τῆς Γενικῆς Ἐπιτροπῆς.

Δυστυχῶς ἢ τε γενικῆ καὶ ἢ δευτεροβάθμιας Ἐπιτροπῆς διὰ τὸ ἀνομοιόμορφον αὐτῶν ἀλλὰ καὶ ἐπιπέμμεσολάβησαν διάφορα, ἐν Κρήτῃ πολιτικὰ γεγονότα δὲν προέβησαν εἰς οὐδεμίαν ἐνέργειαν πρὸς ἀνεγέρσιν τοῦ μελετηθέντος Ἱεροῦ Ναοῦ. Ἡ συνοικία δὲ ἐξηκολούθει νὰ ἐκκλησιάζεται εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Λουκά, τῆς περιφέρειας τοῦ ὁποίου καὶ ἀπετέλει ἐνοριακὸν τμήμα. Αἱ ἡμέραι διεδέχοντο ἀλλήλας ἀνευ οὐδενὸς ἀποτελέσματος.

Κατὰ τὴν 15 Αὐγούστου 1907 ἀσεβὲς γεγονὸς σημειωθὲν εἰς τὰ Ἄχραντα Μυστήρια κατὰ τὴν μετάληψιν τῶν Χριστιανῶν εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Λουκά ἐπανέφερον

εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τὸ ζήτημα τῆς ἀνεγέρσεως ἱεροῦ ναοῦ εἰς τὴν συνοικίαν Νέας Χώρας.

Ἀμέσως τὴν ἐπομένην 16 Αὐγούστου εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἐπισκοπῆς κατηρτίσθη νέα ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως ἱεροῦ ναοῦ εἰς τὴν μνησθεῖσαν συνοικίαν. Αὕτη ἀπετελέσθη ἐκ τῶν κ. κ. Ἐμμ. Σαρρῆ ἱερέως ὡς πρόεδρος, καὶ Δημητρίου Κακαβέλα, Γεωργίου Βαγιωνῆ, Στυλιανοῦ Τσόντου, Γεωργίου Γερκακῆ, Ἀντωνίου Γελάση, Μανούσου Βουδολάκη καὶ Κ. Κωστούλακη ὡς μελῶν. Ἄμα τῷ καταρτισμῷ ταύτης ἤρξατο κινουμένη ἀναζητοῦσα τὸ καταλλήλον οἰκόπεδον, εἰς ὃ θὰ ἀνεγείρετο ὁ ἱερός ναός. Αἱ γῶμαι κατ' ἀρχὰς εὐρέθησαν διηρημέναι διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ καταλλήλου οἰκοπέδου.

Ἐπεκράτησεν ὁμως εὐτυχῶς πνεῦμα ὁμονοίας καὶ οὕτω κατὰ τὴν 28ην Αὐγούστου 1907 ἡ Ἐπιτροπὴ ἠγόρασε τὸ σημερινόν οἰκόπεδον παρὰ τινος Ὄθωμανίδος Κιουμπρά χήρου Ἀλῆ Χαλκομοισοντάκη, ἀντὶ 5 χιλιάδων δραχμῶν, δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15891 τῆς 28 Αὐγούστου 1907. Συμβολαίου τοῦ Συμβολαιογράφου Χανίων Ἰωάν. Κονταδάκη Ὡς ἀγορασταὶ καὶ σήμερον ἀκόμη φέρονται ὁ Ἐμμανουὴλ Σαρρῆς, Πρωθιερεὺς, Δημήτριος Κακαβέλας, Στυλιανὸς Τσόντος Κ. Κωστούλακης καὶ Γεώργιος Βαγιωνῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ προσέλαβεν ταμίαν αὐτῆς τὸν κ. Γεώργιον Φουρνιάρη καὶ γραμματέα τὸν κ. Γεώρ. Χουλιόπουλον.

Ἀμέσως ἡ Ἐπιτροπὴ ἤρχισε κινουμένη καὶ συσχεπτομένη. Ἐκάλεσε τοὺς μηχανικοὺς Χρῆστον Τσολίαν καὶ Ἰωαννίδην, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνέθηκεν τὴν ἐκπόνησιν τοῦ σχεδίου τοῦ νέου ἱεροῦ ναοῦ.

Τὸ σχέδιον τοῦ ναοῦ μετὰ τῆς συγγραφῆς ὑπεβλήθη πρὸς τὴν Ἱερὰν Ἐπισκοπὴν Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου πρὸς ἔγκρισιν. Δέν ἐδράδυνε τὸ σχέδιον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς χεῖρας τῆς ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως Ἐπιτροπῆς. Ἀμέσως αὕτη μετὰ τὴν λήψιν τοῦ σχεδίου καὶ ἀνεῦ τῆς ἐλαχίστης ἀναβολῆς ἐκάλεσε τὸν μνησθέντα μηχανικὸν Χρῆστον Τσολίαν καὶ ἐχάραξε τὰ σημεῖα τῶν θεμελίων. Ἦτο θαῦμα ἡ ταχεῖα ἐκσκαφῆ τῶν θεμελίων. Ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἐπερατώ-

θησαν καίτοι ταῦτα παρουσίασαν ἀνωμαλίας τινάς. Αἱ ἀνωμαλῖαι αὗται—τάφροι ὁσῶν ἀνθρωπίνων καὶ ἄλλων ὕλῶν ἀγ' ὥσπου ἐποχῆς—ἀπήτησαν νὰ ἀνορυθῶσι τὰ θεμέλια εἰς τινὰ σημεῖα—ἡ ΝΑ γωνία—εἰς ὁδὸς 8—9 μέτρων. Παρὰ πλάγῳ πρὸς τὴν ἀνόρυξιν τῶν θεμελίων ἡ Ἐπιτροπὴ ἀκούραστος καὶ μὲ ἀφάνταστον εὐσεβῆ ζῆλον κατεγίνετο εἰς τὴν προμήθειαν τῶν ἀπαιτούμενων ὕλικῶν.

Ο ΘΕΜΕΛΙΟΣ ΛΙΘΟΣ

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἤτοιμασε τὰ θεμέλια, τὰ ἀπαιτούμενα ὕλικα καὶ τὴν ἀναμνηστικὴν μαρμαρινὴν πλάκα. Ἐπὶ τῆς πλακῶς ἐχαράχθησαν τὰ ἑξῆς. «Ἐπὶ Ἐπισκόπου Νικηφόρου, Ἰπάτου Ἀρμοστοῦ Ἀλεξ. Ζαῦμη 1908». Ἐπὶ καταλλήλῳ δὲ κοιλώματος τῆς ἰδίας πλακῶς ἐτοποθετήθησαν τὰ ἑξῆς νομίσματα. Κρητικῆς Πολιτείας. Ἀργυρᾶ ἔν ὄδραχιμον, ἔν ὄδραχιμον, ἔν ἰδραχμον. Νικέλινα ἔν 50λεπτον, ἔν 20λεπτον, ἔν 10λεπτον, ἔν 5λεπτον καὶ χάλκινα ἔν 2λεπτον καὶ ἔν μονόλεπτον. Ἡ Ἐπιτροπὴ προσεκήρυσεν ἡμέραν καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου τὴν 14η Σεπτεμβρίου 1908, ἡμέραν Κυριακὴν. Ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ Προέδρου αὐτῆς συνεννοηθεῖσα μὲν τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Νικηφόρῳ ἐξέδωκεν εἰδοποιήσεις γενικὰς μὲν διὰ τῶν ἐφημερίδων «Νέα Ἐρευνα» καὶ «Σύνταγμα», ἀτομικὰς δὲ πρὸς τοὺς κ. κ. Ἰπάτον Ἀρμοστὴν Κρήτης, Ρώσσον Πρύξενον, Ἰπουργικὸν Συμβούλιον, Δήμαρχον κ. Ν. Σκαμνάκην, Νομάρχην καὶ ἄ.

Κατὰ τὴν δορισθεῖσαν ἡμέραν, ἡ ὁποία συνέπεσε νὰ ᾔηται καὶ ἐξαιρετικῶς εὐνοϊκῆ, ἡ κατάθεσις τοῦ θεμελίου λίθου ἐνηργήθη μετ' ἐξαιρετικῆς ἐπιτυχίας. Ἡ μουσικὴ τῆς Χωροφυλακῆς, ἡ θέσις τῆς ἀνεγειρομένης Ἐκκλησίας θεμελιουμένη καὶ ἀνεγειρομένη ἐπὶ ὁσῶν μαρτύρων, καὶ ἐπὶ τοῦ σφαγείου τῶν χριστιανῶν κατὰ τὰς μαύρας ἡμέρας τῆς δουλείας ἢ παρουσία των ἐν τέλει ἐκίνησε τὴν προθυμίαν τοῦ κόσμου. Συνέρρευσε δὲ τόσος πο-

λύς κόσμος ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ πάσης τάξεως, ὥστε κατὰ τὴν ὄραν τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου ὁ ἀκούρατος καὶ πάντοτε πρόθυμος Ἐπίτροπος Δημήτριος Κακαβέλας περιφέρων τὸν δίσκον συνδρομῶν παρουσίασεν ἀληθῆ εἰσπραξίν ἐκπλήξεως. Δὲν παρέλειψαν ἔν. καὶ τὰ ἀναψυκτικὰ προσφερόμενα πρὸς τοὺς πάντας διάλευχειμονουσῶν κορασίδων ἐν τῷ ξυλίῳ καὶ προχείρῳ παραπήγματι Ὁ ὕπατος Ἀρμοστής, ὁ Ἐπίσκοπος, ὁ Δήμαρχος, ὁ Ρῶσος Πρόξενος μετὰ τὸ τέλος τῆς τελετῆς εὐχήθησαν διὰ τοῦ Προέδρου εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταχεῖαν ἀποπεράτωσιν καὶ ἀνεχώρησαν.

Ἡ ἐργασία ἔβαινε κανονικῶς καὶ ἀπροσκόπτως καὶ ἡ οἰκοδομὴ ἔκαμνε πλέον τὴν προσφιλεῆ καὶ ἐπιθυμητὴν ἐμφάνισιν τῆς εἰς τοὺς ἐπισκέπτας. Ὁ χειμῶν διέκοψε τὸ ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰς πρὸς πάσας τὰς διευθύνσεις ἐνεργείας τῆς Ἐπιτροπῆς. Προέκαλεσε τὴν χάραξιν τῶν δημοσίων δρόμων πρὸς τὸ οἰκόπεδον τοῦ ἀνεγειρομένου Ἱεροῦ ναοῦ, οἱ ὁποῖοι ἀφῆκαν τὸ ἔτερον ἡμῖσιν τούτου πρὸς πώλησιν. Ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ἑτέρου ἡμίσεος διὰ δημοσίας δημοπρασίας κατώρθωσεν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ εἰσπράξῃ τὰς 5.000 δραχμάς, τὸ ἀντίτιμον δηλαδὴ τοῦ ὄλου οἰκοπέδου καὶ ἐπὶ πλέον 675 δραχμάς. Διαρκούσης τῆς ἐκ τοῦ χειμῶνος διακοπῆς τῆς ἀνοικοδομήσεως ἡ ἐπιτροπὴ διὰ κυτίου περιφερομένου ἀνά τὰ καταστήματα τῆς πόλεως, καὶ τῶν συνοικιῶν καὶ διὰ λοταριῶν ἐντὸς τῆς πόλεως ἐνεργουμένων ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξηκολούθει νὰ συλλέγῃ χρήματα καὶ νὰ ἐτοιμάξῃ τὴν συνέχειαν κατὰ τὸ ἐπίον θέρος. Ἄς μὴ παραληφθῇ νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν παρέλειψε ποτε κινουμένη πρὸς πᾶσας τὰς διευθύνσεις μετὰ τὸν ἐντιμον δίσκον τῆς ἐπαιτίας.

ΜΙΑ ΕΚΔΡΟΜΗ—ΕΝ ΛΑΧΕΙΟΝ

Κατὰ τὸ ἔτος 1910 τὸν Αὐγούστιον διοργάνωσεν ἐκδρομὴν ἐπαιτίας μέχρι Πλατανιά Κυδωνίας. Περιελθοῦσα δὲ τὰ κεραμοποιεῖα Ἀγίας

Μαρίνης επέτιχε την παραχώρησιν 12 περίπου χιλιάδων τούβλων δωρεάν ὑπὲρ τοῦ ἀνεγειρομένου Ἱεροῦ ναοῦ. Πλήν τῶν κατ' ἔτος διενεργουμένων λοταριῶν διωργάνωσε καὶ 50 λεπτον λαχεῖον κατὰ τὸ ἔτος 1919, δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 544 ἀδείας τῆς Νομαρχίας Χανίων. Τὸ λαχεῖον παρὰ τὰς προσδοκίας ἔσχεν λίαν εὐχάριστα ἀποτελέσματα, ἀποδώσαν 6.600 περίπου δραχμὰς. Τοιοῦτοτρόπως δια τῶν παντοίων τούτων μέσων, καιώρθωσεν ἡ Ἐπιτροπὴ ν' ἀποπερατώσῃ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1913 τὴν τοιχοποιίαν. Ὑπελείπετο ἄρα ἡ ἐπιστέγασις τοῦ ναοῦ, ἡ ὁποία ἤρχισε ν' ἀπασχολῆ πλέον σοβαρῶς τὴν Ἐπιτροπὴν. Λέγω σοβαρῶς διότι ἀπητεῖτο σοβαστὸν πῶσδον διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν αὐτῆς. Ἐπανειλημμένα συνεδριάσεις ἔγιναν πρὸς ἐξεύρεσιν τρόπου διευθετήσεως τοῦ ζητήματος. Οἱ ἐπιζῶντες ἐπίτροποι δὲν θά λησμονήσουσιν τὴν χαρὰν ἡ ὁποία ἐξωγραφήθη εἰς τὰ πρόσωπα πάντων, ὅταν ἡ πρότασις τοῦ κ. Προέδρου περὶ δανείου ἀτομικοῦ ἐκτῆς Τραπεζῆς ἐγένετο ἀσπαστή. Τὸ πρόβλημα ἐλύθη. Ἡ ἀγαθὴ θέλησις καὶ ἡ ἀγαστὴ δόμονοια ἐξεύρε τὴν σωτήριον λύσιν, Συνήψε προσωπικὸν δάνειον ἐκ τῆς Κρητικῆς Τραπεζῆς τρίμηνον ἐμπορικῆς φύσεως 10 000 δραχμῶν, τὸ ὅποιον ἐξωφλήθη τμηματικῶς κατὰ τὸ ἔτος 1918.

Ἀμέσως μετὰ τὴν σύναψιν τοῦ δανείου ἡ Ἐπιτροπὴ ἤρξατο πλέον μελετῶσα τὸν τύπον τῆς στέγης. Ἐπανειλημμένα διαδήματα πρὸς τοὺς τότε μηχανικοὺς ἐγένοντο παρ' αὐτῆς. Ἐγκρίνασα τότε τὸν ὑπάρχοντα τύπον ἐν συνειδησὶ μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου κ. Ἀγαθαγγέλου προεκήρυξε διαγωνισμὸν δημοσίας μειοδοσίας. Ὁ προκηρυχθεὶς διαγωνισμὸς ἀνέδειξε τελευταῖον μειοδότην τὸν ἀνεγνωρισμένον ἐργολάβον κ. Κων Κουντάκην ἀναλαβόντα τὴν στέγασιν ἀντὶ 19.000 δραχμῶν. Ὁ ἐργολάβος ἐπελήφθη τῆς ἐργασίας τοῦ μετὰ δραστηριότητος καὶ ἐνδιαφέροντος. Ἡ στέγη ἀπεπερατώθη κατὰ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ 1915. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπέρανθρώπως ἐργαζομένη προσεπάθει νὰ οἰκονομήσῃ—προχειρῶς—τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα διὰ τὸν ἐγκαινιασμὸν τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ. Πρὸ χειρὸν ἐξ ἀπλῶν ξύλων εἰκονοστάσιον. Πρὸ χειρὸς ἐκ τῆς ἀποθήκης τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Εἰσοδίων Χανίων, θύρας, κηροπήγια

μπαγγάρια, εικόνας και ὅτι ἄλλο ἐχρειάσθη ἐπρομηθεύθη ἡ Ἐπιτροπὴ ἑτοίμη καθ' ὅλα διὰ τὸν ἐγκαινιασμὸν τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ.

Ἄς μᾶς ἐπιτρέψῃ ὁ ἀναγνώστης μίαν παρέκβασιν ἀπαραιτήτων ἄλλως τε διὰ τὴν ἀκριβῆ Ἱστορίαν τοῦ Ναοῦ. Ἐμνημονεύσαμεν ἀνωτέρω εἰκόνας χωρὶς νὰ ἐκθέσωμεν λεπτομερῶς τοὺς ζωγράφους ἢ ἀγιογράφους τούτων καὶ τοὺς δωρητὰς αὐτῶν. Κατὰ τὸ ἔτος 1909 ὁ Ἡπειρώτης Ἰωάννης Ἰντζὸς ἀρτοποιὸς ἐδωρήσατο τὴν πρώτην εἰκόνα τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου εἰς τὸν νεόδμητον Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, Κατὰ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν καὶ ὁ ὑποδηματοποιὸς Ἀριστείδης Νταραδημὸς ἐδωρήσατο τὴν εἰκόνα τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, ὡς καὶ ὁ Στυλιανὸς Ἀλεξανδρῆκης ἐτέραν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξεμετάλλευσεν μίαν ὠραίαν εὐκαιρίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἀφῆκε νὰ παρέλθῃ ἀνεκμετάλλευτον. Ἀνέθηκεν εἰς τὸν ἄριστον ἀγιογράφον Γεώργιον Πολάκην τὴν ἐξιστόρησιν ἀπασῶν τῶν εἰκόνων τοῦ κεντρικοῦ εἰκονοστασίου (τέμπλου) δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 13124 τῆς 4 Ὀκτωβρίου 1913 συμβολαίου τοῦ Συμβολαιογράφου Ἰωάννου Βολβεράκη ἀντὶ πέντε χιλιάδων δραχμῶν. Ἐννοεῖται οἰκοθεν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν εἶχε χρήματα εἰς χεῖρας τῆς πρόσθετον ἐξόφλησιν τόσον τῶν τῆς Κρστικῆς Τραπεζῆς ὅσον καὶ τῶν τῶν εἰκόνων καὶ ἐκανόνισε τὴν τμηματικὴν αὐτῶν πληρωμὴν. Καὶ οὕτω τὴν μὲν πρὸς τὴν Τράπεζαν ὀφειλὴν αὐτῆς ἐξώφλησεν μέχρι τοῦ ἔτους 1918, τὴν δὲ πρὸς τὸν Γεώργιον Πολάκην μέχρι τοῦ ἔτους 1921. Πρέπει παρεμπιπτόντως νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι καίτοι ἡ ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως ἐπιτροπὴ καθ' ὅλας τὰς δυσκολείας ἔφερεν εἰς πέρας εἰς τὴν πτωχοτέραν συνοικίαν τῆς πόλεως, παρὰ τὰς προσδοκίας τοῦ κοινοῦ, μετ' ἐπιτυχίας ζηλευτῆς τὸ ἔργον τοῦτο καὶ ἐπομένως τῇ ἀνήκει δίκαιος ἔπαινος, ἡ ἐπιτυχία καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ τύπου τοῦ κεντρικοῦ εἰκονοστασίου, καὶ τὸ ὁμοίωμα τῶν ἁγίων εἰκόνων ἐξυψοῦ ἀκόμη περισσώτερον ταύτην ἐν τῇ συνειδήσει τῶν ἐπισκεπτῶν. Τόσον ὁ τύπος τοῦ κεντρικοῦ εἰκο

νοστασίου, ὅσον καὶ αὐταὶ αὐταὶ αἱ εἰκόνες εὐωδιάζουσιν ἐξ ἀποστάσεως εὐωδίαν εὐσεβείας ἐν τῇ ἀπλότητί των καὶ εὐλαθείας ἐν τῇ ἐκφραστικότητί των.

Οὐδεμίᾳ ἄλλῃ Ἐκκλησίᾳ παρουσίαζε τόσην ἁρμονίαν μεταξύ εἰκονοστασίου καὶ εἰκόνων, ὅσον ὁ Ἱερὸς ναὸς τοῦ ἀγίου Κωνσταντίνου. Ἡ ταξινόμησις τῶν Ἱερῶν εἰκόνων ἐπὶ τοῦ εἰκονοστασίου, ἀκίλουθοῦσα τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας παραδεδειγμένην τάξιν καὶ σειρὰν προσετέθει ἀκόμη μίαν φερὰν θεῖαν εὐωδίαν. Τὸ ὅλον δὲ σχέδιον τοῦ εἰκονοστασίου, εἰλημμένον ἐκ τοῦ ὄρους Σινᾶ, τῆς ἁγίας Δίκατε-εἰνης, ἐνεκρίθη μεταξύ ἄλλων καὶ προυτιμήθη ὡς τὸ ἀριστον.

Δὲν θὰ ἀρνηθῆ ὁ ἐπισκέπτης ὅτι τὸ εἰκονοστάσιον προσέδωκεν αἴγλην εἰς τὰς Ἱεράς εἰκόνας. Δὲν δύναται ὁμοῦ καὶ ἀντιθέτως νὰ μὴ ὁμολογήσῃ ὅτι καὶ αἱ εἰκόνες, ὁμοίομορφαι, καὶ ἀποπνεύουσαι θεῖαν εὐωδίαν προσδίδουσαι ἀναμφισβήτητον μεγαλοπρέπειαν εἰς τὸ πρωτότυπον τοῦτο εἰκονοστάσιον. Δικαίως ἄρα ὁ ἐπισκέπτης θαυμάζει τὸν συνδυασμὸν τῶν εἰκόνων καὶ τοῦ εἰκονοστασίου.

ΕΓΚΑΙΝΙΑΣΜΟΣ

Ἡ ἡμέρα τῶν ἐγκαινίων, ὠρίσθη ἡ 1 Ἀπριλίου 1915. Ἡ Ἐπιτροπὴ δραστηρίᾳ ὡς πάντοτε ἐκαλοποίησε τοῦτο διὰ τοῦ τύλου, διὰ ἐγχρώμων τοιχοκολλημάτων, δι' ἐπιστολῶν καὶ διὰ ποικίλων ἄλλων μέσων τι ὅπῃ αὕτη ἐθεώρησε σιντελεστικὰ εἰς τὴν ὅσον ἔνεστε μεγαλοπρεπεστέραν τελετὴν τῶν ἐγκαινίων. Ἄς ὁμολογηθῆ ὅτι τὴν Ἱεράν ἀκόλουθίαν τοῦ Ἑσπερινοῦ, τῆς παννυχίδος, καὶ τῆς θείας Λειτουργίας ταρηκηλούθησε ἀσυνήθης κοσμοπλημμύρα. Ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῶν περὶχώρων. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐφρόντισεν ἐκ τῶν ἐνόντων καὶ διεκόσμισε τὸν Ἱερόν ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς διὰ μυρσίνων καὶ σημαίων. Κατὰ τὸν ἔσπεριον καὶ τὴν παννυχίδα ἐφωταγώγησε τοῦτον ὥστε ἐξ ἀποστάσεως θὰ ἐξελαμβάνετο ὡς κειόμενον πυροτέχνημα. Ὁ [Θεοφι-

λέστατος Ἐπίσκοπος Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ.κ. Ἀγαθάγγελος εἰς ἄκρον συγκεκινημένος ἀλλὰ καὶ ἔμπλεος χαρᾶς ἐπὶ τῇ ἀποπερατώσει τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ εἰς τὸν αἰῶνα δευτέρου καὶ ἐπὶ τοῦ τῶν μαρτύρων ἀσφαλῶς τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος ἐτέλεσεν τὴν θείαν Λειτουργίαν μετὰ τῶν ἐγκαινίων. Ἡ Ἐπιτροπὴ πλήρης χαρᾶς, καὶ ἐν ἐξάλλῳ ἐνθουσιασμῷ ὑπεδέχετο τοὺς ἐπισκέπτας καὶ τοὺς διαφόρους προσκυνητάς. Ὁ μικρὸς κώδιον κρεμάμενος ἀπὸ προχείρου ξυλίνου κώδιον στασίου ἐκάλει πλέον καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ πρωίαν τοὺς πιστοὺς εἰς προσευχὴν ἐν τῷ Ἱερῷ γὰρ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου. Ἀμέσως μετὰ τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξέδωκε καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τὸν τύπον εὐχαριστήριον πρὸς τὸν χριστιανικὸν κόσμον τῆς πόλεως Χανίων, ὃ ὁποῖος τόσον θερμῶς καὶ προθύμως συνεδραμετάτην εἰς τὸ ἔργον τῆς. Κατὰ δὲ τὴν 5 Ἀπριλίου 1915 ἐν συνεδριάσει ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς α) νὰ καταθέσῃ τὰ βιβλία διαχειρίσεως εἰς τὴν προϊσταμένην Ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν, ληξάντων τῶν ἐντολῶν αὐτῆς καὶ β) νὰ αἰτήσῃται ἀποφασίσθαι τακτικὸς πλέον ἐφημέριος καὶ ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ εἰς τὸν νεόδμητον Ἱερὸν ναόν.

Πράγματι τὴν 6 Ἀπριλίου 1915 ὁ Πρόεδρος μετὰ τῶν μελῶν, τοῦ Ταμίου καὶ τοῦ Γραμματέως παρουσιάσθησαν πρὸς τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον κ. Ἀγαθάγγελον, εἰς τὸν ὁποῖον διὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου Προέδρου Πρωθιερέως Ἐμμανουὴλ Σαρρῆ κατέθεσαν τὴν ἐντολήν.

Ὁ Ἐπίσκοπος διὰ καταλλήλου προσλαλιάς ἐχαρίστησε τὴν Ἐπιτροπὴν, ἐπήνεσε αὐτὴν καὶ τὸ ἐργὸν διὰ λόγων τρυφερῶν, πατρικῶν καὶ πλήρων ἱκανοποιήσεως καταλήξας ὅτι ὁ Κύριος εὐλογεῖ καὶ ἀγιάζει τοὺς ἀγαπῶντας τὴν εὐπρέπειαν τοῦ Οἴκου Του, πολὺ δὲ περισσότερον τοὺς ἀνεγείροντας νέους καὶ ἐκ θεμελίων Οἴκου τοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἐπίσκοπος προέπειψε μετὰ τῆς θύρας τοῦ γραφείου του τὴν Ἐπιτροπὴν ἀποχαιρετήσας αὐτοὺς διὰ χειρᾶς εὐχρηστῶς ἔπος αὐτῆ εὐχὴ πολλοὺς μνητάς.

Λυπεῖται ἡ σημερινὴ Ἐπιτροπὴ ὅτι οὐδὲν ἐπρόσθετον ἔγκαιρως νὰ καταχωρήσῃ εἰς τὸ πα-

ρόν φυλλάδιον φωτογραφίαν τῆς ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως Ἐπιτροπῆς διὰ τοὺς καταβληθέντας ὑπ' αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ ναοῦ ἀτρήτους κόπους καὶ φροντίδας, θὰ ἀναρτήσῃ ὁμοῦς ταύτην ἐν καιρῷ εἰς περίοπτον μέρος τοῦ γραφείου ταύτης πρὸς ἀνάμνησιν.

Δὲν θὰ εἰναι ἄκροτον νὰ σημειωθῇ ἡ δαπάνη τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἀπὸ τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου τὴν 14ην Σεπτεμβρίου 1908 μέχρι τῆς ἡμέρας τῶν ἐγκαινίων τῆς 1^{ης} Ἀπριλίου 1915, μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ ἐπιτροπὴ ἐπί τῆς ἀνεγέρσεως, ληξάσης τῆς ἐντολῆς καὶ περατώσασα τὸ θεῖον ἔργον τῆς κοσμήσασα ἀληθῶς τὴν συνοικίαν, κατέθετε πρὸς τὴν προῖσταμένην Ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν τὴν ἐντολήν. Ἐννοεῖτε ὅτι μετὰ τῆς ἐντολῆς κατέθετε καὶ ἅπαντα τὰ διβλία καὶ διπλότυπα τῆς διαχειρίσεως, ἐξηλεγμένα πολλάκις ὑπὸ τῆς Ναμαρχίας Χανίων. Ἐκ τῶν βιβλίων καὶ διπλοτύπων τῆς διαχειρίσεως ἐξάγεται ὅτι μέχρι τῆς ἡμέρας τῶν ἐγκαινίων συμπεριλαμβανομένων ἐδαπανήθησαν χρυσαὶ δραχμαὶ ἑκατὸν ἐξ χιλιάδες (106000) ἦτοι λίραι χρυσαὶ Ἀγγλίας 4240. Ἐὰν λοιπὸν μετατρέψωμεν αὐτὰς εἰς χαρτίνας σημερινὰς μὲ τὴν τρέχουσαν τιμὴν τῶν 375 δραχμῶν, θὰ ἔχωμεν τὸ ἀποτέλεσμα ὅτι ὁ ἱερός Ναός μέχρι τῆς ἡμέρας τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἐστοίχισε σημερινὰς δραχμὰς 1.590,000.

Ἡ ΠΡΩΤΗ ἘΝΟΡΙΑΚΗ ἘΠΙΤΡΟΠΗ Ὁ ΠΡΩΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῆς ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως Ἐπιτροπῆς, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κυθωνίας καὶ Ἀποκρῶνου ἐπελήφθη τῆς διευθετήσεως τοῦ ζητήματος. Οὕτω διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 786|255 τῆς 22^{ης} Ἀπριλίου ἐγγράφου αὐτῆς κατήρτισε τὴν πρώτην Ἐνοριακὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἐνοριακοῦ πλέον ναοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου Χανίων. Ἀπερηρίσθη δὲ ἐκ τῶν ἐξῆς:

Σπυρίδωνος Κασσέλου τακτικοῦ ἐφημερίου καὶ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, Δημητρίου Κακαδέλανου πηγῶ, Γεωργίου Βαγιῶ

νῆ ἄρτοπ. οὐ, Ἰωάν. Δημητρακάκη κρεσπώλου, Μαγνούσου Βομβιλιάκη κτηματίου, Στυλιανού Τσόντου δημοσίου εἰσπράκτορος, Μιχαήλ Ἀποθηκιστοῦ παντοπώλου, Ἀντωνίου Γελάση δημοσίου κλητῆρος, τακτικῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὰ καθήκοντα τοῦ ταμίου ἀνέλαβεν ὁ κ. Παῦλος Παυλάκης ἔμπορος καὶ κτηματίας, τὰ δὲ τοῦ γραμματέως ὁ Συμβολαιογράφος κ. Δημ. Φραντζεσκάκης.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ πολυσχεδῆς αὕτη Ἐπιτροπὴ ἔφερε τὸν τίτλον τῆς προσωρινότητος μέχρι τῆς διενεργήσεως τακτικῶν Ἐνοριακῶν ἔκλογων.

Δὲν πρέπει νὰ παραλειφθῆ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ οὕτη ἀπάλαισχνυριολεκτικῶς κατὰ μυρίων δυσχερειῶν ἵνα συμπληρῶσιν τὰς ποικίλας ἑλλείψεις τοῦ ἱεροῦ ναοῦ. Πανταχοῦ παρουσίαζεν ἑλλείψεις. Ἐλλείψεις ἱερῶν σκευῶν, ἱερῶν ἀμφίων, θυρῶν, παραθύρων, εἰκονοστασίου, ἱερῶν διδλίων, στασιδίων, γραφείου, κηροχυτήριου. Ταῦτα πάντα ἔχρηζον ἀμέσου καὶ συντόνου συμπληρώσεως, πρὸς ἀπρόσκοπον κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ. Ἐκείνο δὲ τὸ ὅποιον ὑπὲρ πάσαν ἄλλην ἑλλείψιν ἀπῆται ταχύτεραν συμπλήρωσιν ἦτο ὁ ἐξωτερικὸς περίβολος καὶ τὸ δάπεδον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ.

Πάντα ταῦτα ἡ δρασθερὰ ἐνέργεια τῆς Ἐπιτροπῆς κατάρθρωσε νὰ συμπληρῶσιν τῇ εὐγενεῖ συνδρομῇ τῶν ποικιλονόμων νομικῶν προσώπων ἢ καὶ ἀτόμων. Μέχρι τοῦ ἔτους 1918 ὅτε ἐφημέριος Σπυρίδων Κασσέλος ἀνεχώρησεν εἰς Πειραιᾶ, τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἶχον συμπληρωθῆ καὶ ὁ ἱερός ναὸς ἐλειτούργει πλέον κανονικῶς καὶ ἀπροσκοπίτως πληρῶν τὴν ἱερὰν ἀποστολὴν τούτου, ἐν ᾧ τόπω ἄλλοτε ὠργιάζε ἡ τυραννία, ἡ ὠμότης καὶ ἡ σκληρότης τοῦ Κατακτητοῦ κατὰ τοῦ Χριστιανικοῦ στοιχείου.

Ὁ Πρόεδρος αἰδ. Σπυρίδων Κασσέλος ἀνεχώρησεν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1919 Πειραιᾶ. Τὸν ἀπελθόντα ἐφημέριον καὶ πρόεδρον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ διεδέχθη ὁ Ἀρχιμανδρίτης Διονύσιος Τακτικῆς παραμείνας ὑπὸ τὴν διπλὴν ιδιότητα, τοῦ ἐφημερίου καὶ Προέδρου μέχρι τῆς 20 Νοεμβρίου 1919, ὅτε ἀτικατέσταθῆ εἰς τε τὰ

εφ' ημερησίου καὶ προεδρική καθήκοντα ὑπὸ τοῦ Πρωθυερέως Ἐμμ. Ἀ. Σαρρῆ ἀποσπασθέντος ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Εἰσοδίων Χαλίων, Ἡ' Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ παλαιοῦ συντρόφου ἐσημείωσεν ἄλλατα προόδου καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ.

Κατ' ἔτος τὰ συλλεγόμενα καὶ προσφερόμενα ἐσημείωναν σεβαστὴν διαφοράν ἐπὶ πλεόν τῶν ἀντιστοίχων παρελθουσῶν χρήσεων. Ἡ αὐθόρμητος προθυμία τῶν Χριστιανῶν, συνδραμόντων τὸ ἔργον, καθίστα τὴν Ἐνοριακὴν Ἐπιτροπὴν δραστηριωτέραν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1923 ἀπεφάσισε συμπληροῦσα τὸ ἔργον, τὴν ἀνοικοδόμησιν κωδωνοστασίου. Τὴν ἐκπόνησιν τοῦ σχεδίου καὶ τῆς συγγραφῆς ἀνέθηκεν ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὸν κ. Ν. Λογσθέτην. Τὸ σχέδιον ἀποπερατωθὲν ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς προϊσταμένης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς καὶ τῆς διευθύνσεως τῶν δημοσίων ἔργων Κρήτης Ἡμεμέλιωσις τούτου ἤρξατο κατὰ τὸν Σεβριον 1924. Ἡ δὲ δαπάνη ἡ ὁποία ἀπητήθη μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τούτου κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1931 ἀνέρχεται εἰς δραχμὰς 249874.25. Δὲν ἠδύνατο ἡ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ γὰ διαθέσῃ ἀμέσως τῆσα, ὅσα κεφάλαια ἀπηγοῦντο διὰ τὴν ἄμεσον ἀποπεράτωσιν τούτου, καὶ διὰ τοῦτο ἀνγκοδόμει, τοῦτο τμηματικῶς.

Β'. ΛΑΧΕΙΟΝ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμμανουὴλ Σαρρῆς Πρωθυερεὺς συνέλαβε τὴν ἰδέαν τοῦ ἐνεργεῖν λαχεῖον ὑπὲρ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ κωδωνοστασίου. Ἡ Ἐπιτροπὴ εὔρε τὴν πρότασιν συμφωνοῦσαν καὶ ἐποικοδομητικὴν. Απετάθησαν τότε πρὸς τὴν Διοίκησιν τῆς Κρήτης ἐγγράφως καὶ προφορικῶς αἰτούμενοι τὴν ἄδειαν τῆς ἐκδόσεως λαχεῖου, τὸν τύπον τοῦ ὁποίου καὶ τὸν κανονισμὸν κατέθηκαν πρὸς αὐτήν. Ἡ διοίκησις Κρήτης ἤρνετο τὴν ἄδειαν διαρρηθῆναι καὶ ἐδέησε γὰ μεταδῆναι τὸν Πρόεδρον εἰς Ἀθήνας καὶ γὰ λάβῃ καὶ

« καὶ ἐν τῆσδε κενῆ στυνὸν κφί ἐθ. νκισλέτο: δινά νοσφκιδινά φέρη μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ὑπ' ἀριθ. 24654 τῆς 31 Μαρτίου 1924 ἄδειαν τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας καὶ Ὑγιεινῆς. Περιτάς 40,000 δραχμαὶ συναλέγησαν δια τοῦ λαχείου.

Κατὰ τὸν Αὐγουστον ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνορ. Ἐπιτροπῆς ὑπέβαλεν πρὸς τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου παραίτησιν ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ Προέδρου ἢ ὁποῖα ἐγένετο ἀποδεκτὴ. Ὡς τοιοῦτος δὲ διωρίσθη ὁ συνεφημέριος τοῦ παραιτηθέντος κ. Εὐστάθιος Χατζιδάκις οἰκονόμος. Μετ' ὀλίγον καὶ οἱ Ἐπίτροποι Γ. Χοχλάκης, Στυλ. Τσόντος, Δημ. Φραντζεσκάκης καὶ Ἱ. Δημητρακάκης ἀντικαθίστανται προτάσει τοῦ κ. Προέδρου διὰ τῶν κ. κ. Παύλου Παυλάκη, Γεωργίου Μπικουδάκη, Ἰωάννου Φραγκεδάκη καὶ Ἰωάννου Κεκεδάκη. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ παραιτηθέντος κατὰ τὴν 13 Ὀβρίου 1927 Παύλου Παυλάκη διωρίσθη ὁ κ. Ἀνδρέας Κακαβέλας. Εἰς δὲ τὴν θέσιν τοῦ ἀποθανόντος κατὰ τὴν 5 Ὀκτωβρίου 1930 Ἰωάννου Φραγκεδάκη ὁ κ. Ἐμμ. Ν. Βαγιωνῆς. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῆ ὅτι ἴσως ἢ ὀρθόδοξος Χριστιανικὴ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία νὰ μὴ ἐγνώρισε Ἐνοριακοὺς Ἐπιτρόπους διαπνεομένους ὑπὸ τῶν αἰσθημάτων, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐμφοροῦνται οἱ σημεριναὶ Ἐπίτροποι τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Κων/νου διὰ τὴν καθόλου πρὸς ὁδὸν τῶν ἐνοριακῶν πραγμάτων: Ἀληθεὶς καὶ ἔντιμοι κηδεμόνες, φέρονται πρὸς τὰς ἐκάστοτε παρουσιαζόμενας οικονομικὰς περιστάσεις μετ' ἀληθοῦς πατρότητος. Κέρβεροι ἀληθινοὶ τῶν ὑλικῶν καὶ ἠθικῶν συμφερόντων τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ. Γνήσιοι διάδοχοι τῶν προηγουμένων τοιοῦτων ἀμιλλῶνται νὰ ἀναδειχθῶσι οὐχὶ ἀντάξει διὰδοχοὶ ἐκείνων ἀλλ' ἀνώτεροι εἰς πολλὰ σημεῖα. Ἡ καθόλου ἐσωτερικὴ καὶ ἐξωτερικὴ πρόοδος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἀποτελεῖ σοβαρὸν τεκμήριον τῆς προσπάθειας τῶν σημερινῶν Ἐνοριακῶν Ἐπιτρόπων διὰ τὴν καθόλου προαγωγὴν τῶν ἐνοριακῶν πραγμάτων. Ὁ ἐξωτερικὸς καλλοπισμὸς τοῦ περιβάλλοντος, τοῦ σιδηροῦ κιγκλιδῶματος τοῦ περιβάλλοντος μαρτυροῦσι τὴν καλαισθησίαν τῆς σημερινῆς Ἐπιτροπῆς.

Θὰ ἡδίκει τις τούτους ἐν διὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς δράσεως αὐτῶν ἤθελε μεταχειρισθῆ τὰς λέξεις ζῆλος, προθυμία

ἐνδιαφέρον, ἀνιδιοτέλειαν. Θὰ ἐφαίνοντο ἀνεπαρκεῖς νὰ ἐκφράσσουν τὴν ὄλην δρᾶσιν τῆς σημερινῆς Ἐπιτροπῆς.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Παραλλήλως πρὸς τὰς ἐνεργείας τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆν συνεστήθη κατὰ τὸν Μαῖοντοῦ 1927 Σύλλογος τῶν Κυριῶν καὶ θῶν Νέας Χώρας Χανίων τῆ προτροπῇ καὶ χειρογωγίᾳ τῶν ἐφημερίων Εὐσταθίου Χατζιδακῆ καὶ Ἐμμανουὴλ Σαροῦ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ ἀδελφότης Κυριῶν καὶ Δεσπινίδων Νέας Χώρας ὁ Τίμιος Σταυρός» ἐγκριθεὶς διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 280 πῆς 3 Ἰουνίου 1907 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοδικείου Χανίων. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ τοῦ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς κ. Καλλιρρόης Ἀλφαράνου τόσον ὅσον καὶ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ Συλλόγου τούτου ἐπεδείξατο ἀσυνήθη προθυμίαν καὶ ζῆλον διὰ τὴν συλλογὴν ἐρίων πρὸς καλλιωπισμὸν τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ.

Διωργίνωσεν λοταρίας, πανηγύρεις καὶ ἄλλα παντοῖα μέσα, τὰ ὅποια ἀπέβησαν λίαν καρποφόρα. Εἰς διάστημα 4 ἐτῶν κατώρθωσεν γὰρ κοσμήσῃ τὸν ἱερὸν ναὸν Ἁγίου Κωνσταντίνου διὰ τῶν ἐξῆς ἀντικειμένων.

1) Ἐγκαινίασε τὰ δύο παρεκκλήσια τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα «ἡ ὕψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ» καὶ τὸ ἕτερον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἁγιος Δημήτριος».

2) Παρήγγειλε καὶ ἀπέκτησε δι' ἰδίων τὴν εἰκόνα τῆς ὕψωσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἀντὶ 2500 δραχμῶν.

3) Ἠγόρασε χρυσοπαίικιλτον ἐπιτάφιον ἀντὶ 16500 δραχμῶν.

4) Παρήγγειλε μεγαλοπρεπῆ κορυφίσαν διὰ τὸν Ἐπιτάφιον ἀντὶ δραχμῶν 2000.

5) Ἠγόρασεν ἓνα κρυστάλλινον παλυέλαιον ἀντὶ δραχμῶν 16000.

6) Ἠγόρασε μεγαλοπρεπὲς ὠρολόγιον ἀντὶ 48000 δραχ. κτηρίου.

7) Ἠγόρασε μέγαν κώδωνα ἀντὶ δραχμῶν 58000 πε-

ρίπου.

8) Κατεσκεύασε και έτοποθέτησε δι' ιδίων 13 στασίδια
άντι δραχμών 2000.

9) Παρήγγειλε και έτοποθέτησε εξ καθίσματα με πόδας
εκ χυτοσιδήρου άντι δραχμών 1500.

10) Έτοποθέτησε εις τόν Νάρθηκα του Έρου ναού 2
εικονοστάσια με ανάγλυφον έργασίαν άντι δραχμών 1000.

11) Ήγόρασε 2 μεγάλα πολυτελείας κηροπήγια άντι
δραχμών 15050.

Πλήν άλλων μικροπραγμάτων ό συσταθείς και άριστα
λειτουργών σύλλογος προσέφερεν εις τόν Έρδν ναόν άγίου
Κωνσταντίνου εις εΐδη περι τας 147500 δραχμάς.

Ένοείται ότι δέν παρέλειψεν νά εκπληρή ό ειρημένος
σύλλογος και πρds άλλας διευθίνσεις τά χριστιανοπρεπή αυ-
του καθήκοντα. Η Έ. Έ. λυπεΐται διότι δέν τής επιτρέπει
ό παρών χώρος νά δημοσιευση τά όνόματα των μελών του
Συλλόγου, αλλά και διότι θά προσέκρουεν εις την μετριο-
φροσύνην τούτων. Ό συνήθης έπαινος είναι όλίγον τι δι'
έν τοιοϋτον πωματετον έχον εις τό ενεργητικόν του τοιαύ-
την και τσαύην δράσιν

ΕΦΗΜΕΡΙΟΙ

Δέν θά είναι άσκοπον νά παραθέσωμεν κατά χρονολογι-
κήν σειράν τά όνόματα των Έρέων, χρηματισάντων έφημε-
ρίων εις τόν μνησθέντα Έρδν ναόν.

1) Έμμ. Σαρρής Πρωθιερεύς. Πρόεδρος τής επί τής ά-
νεγέρσεως Έπιτροπής από 16 Αύγούστου 1903 — 5 Άπρι-
λίον 1915.

2) Σπυρίδων Κασσέλος από 15 Άπριλίου 1915 μέχρι
20 Νοεμβρίου 1919

3) Διονύσιος Τακτικάκης Αρχιμανδρίτης από τής 20
Νοεμβρίου 1919 μέχρι τής 20 Νοεμβρίου 1920.

4) Έμμ. Σαρρής Πρωθυερεύς από τής 20 Νοεμβρίου
1920 μέχρι σήμερα.

5) Αρχιμανδρίτης Παρθένιος Βογιατζάκης (συνεφημέ-
ριος) από τής 30 Ίουλίου 1924 μέχρι 4 Μαρτίου 1925.

6) Εὐστάθιος Χατζιδάκης οἰκονόμος (συνεφημέριος) ἀπὸ τῆς 4 Μαρτίου 1925 μέχρι τῆς 15 Μαρτίου 1929.

7) Ἐλευθέριος Καστρινάκης οἰκονόμος (συνεφημέριος) ἀπὸ τῆς 15 Μαρτίου 1929 μέχρι σήμερον.

ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΙ

1) Ἄνθιμος Ροσμαοῆς ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1919 — 1 Ἰουλίου 1921.

2) Κωνσταντῖνος Γεωργιάδης ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1923 — 1 Σεπτεμβρίου 1924.

3) Ἰλλαρίων Κοιθεράκης ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1924 μέχρι 15 Ἰουνίου 1925.

ΙΕΡΟΨΑΛΤΑΙ ΤΑΚΤΙΚΟΙ

Νικόλαος Λουλουδάκης ἀπὸ 1 Μαΐου 1915 μέχρι τοῦ Μαΐου 1926. δεξιός

Γ. Μπριντάκης ἀπὸ Νοεμβρίου 1920 μέχρι σήμερον.

Ἐυμ. Πρωτοψάλτης ἀπὸ τοῦ Μαΐου 1926 μέχρι 1 Μαΐου 1930 καὶ ἀπὸ 15 Σεπτεμβρίου 1931 μέχρι σήμερον.

Δημ. Κυριακουλάκης ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1917 μέχρι 1 Αὐγούστου 1918 καὶ ἀπὸ 1 Μαΐου 1930 μέχρι 1 Φεβρουαρίου 1931.

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΑΙ Ἡ ΕΚΤΑΚΤΟΙ

Ἀναστάσιος Διονάκης, Ἰωάννης Ἀποκορωνιώτης, Γαβριήλ Παπαλάμπρου καὶ Τηλέμαχος Σκοτιδάκης.

ΝΕΩΚΟΡΟΙ

Γεώργιος Τσερκάκης ἀπὸ 1 Μαΐου 1915 μέχρι 1 Ἰανουαρίου 1919.

Νικόλαος Λουραντάκης ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1919 μέχρι 28 Μαρτίου 1927.

Ἰωάννης Σταφυλαράκης ἀπὸ 28 Μαρτίου μέχρι σήμερον.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙ

Ἀπὸ τῆς 16 Αὐγούστου 1908 μέχρι τῆς ἡμέρας τῶν ἐγ

καινίων 1^ο Απριλίου 1915 είχαν έξοδευθῆ χρυσαὶ δραχμαὶ 106900, ἤτοι λίλας ἀγγλίας 4240X375 δραχμαὶ χαρτιναὶ 1590000.

^ο Ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας τῶν ἐγκαινίων μέχρι 1^ο Ἀπριλίου 1931 δρ. 487675,45, ἤτοι συνολικῶς ἔχουν έξοδευθῆ μέχρι σήμερον δραχμαὶ 2077675,45.

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ

^ο Ὁρθόδοξος χριστιανικὴ ἀδελφότης, Κ. Μάνος, Εὐλήνη Θεοδορίδου, Δήμος Χανίων, Αἰκατερινὴ Μαντζεβελάκη, Χαράλαμπος Φραγγάκης.

Εἰς πάσας τὰς Δεσποτικὰς καὶ Θεομητορικὰς εἰκόνας στασιδία, πλοκινητορικά, Ἱερὰ σκεύη, καὶ καλύμματα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα εὐρίσκονται ἀναγεγραμμένα τὰ ὀνόματα πολλῶν τῶν εὐλαβῶν δωρητῶν.

Δὲν θὰ παραξηγηθῆ θεαίως ἡ σημερινὴ Ε. Ἐπιτροπὴ διότι ὁ χώρος τοῦ παρόντος δὲν ἐπιτρέπει τὴν δημοσίαν ἀναγραφὴν πάντων τῶν συνδρομητῶν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Εὐτύχημα θεωρεῖται τὸ ἀναμφήρεστον γεγονός διὰ τὸν Ἱερὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Κωνσταντοῦ, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους οἱ ἐκάστοτε Ἐπιτροποὶ καὶ ἐφημέριοι ἐφάνησαν πιστοὶ διαχειρισταὶ τοῦ ὀβολοῦ τοῦ πτωχοῦ καὶ τῶν συνδρομῶν τῶν εὐπορωτέρων εὐσεβῶν Χριστιανῶν. Οὐδεμίαν κατάχρησιν μέχρι σήμερον ἐσημειώθη, τοῦναντίον μάλιστα, δύναται τις νὰ εἴπῃ κατεβλήθησαν ὑπεράθρωποι προσπάθειαι καὶ ἀσυνήθεις ἀγῶνες διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου τούτου. Ἡ ἐθούτης καὶ ἡ τιμὴ καὶ δικαία τῶν εἰσπραξέων τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ διαχειρίσιν πολλάκις ἀπέσπασε τὸν θαυμασμὸν καὶ τὸν ἔπαινον τῶν πάντων. Αἱ ἐκάστοτε, πλεὺς περισσότερον ἢ σημερινὴ Ἐπιτροπὴ ἐξεμεταλλεύοντο πᾶσαν εὐκαιρίαν διὰ τὸ ἠθικὸν καὶ ὕλικόν συμφέρον τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ.

Ὁ ἀπολογισμὸς καὶ προϋπολογισμὸς ἐκάστου ἔτους δημοσιεύομενα διὰ τῶν ἐφημερίδων καὶ τοιχοκολλώμενοι εἰς τὰ ἐπίκαιρα σημεῖα τῆς πόλεως καὶ τῆς ἐνορίας διεσάλπιζαν τὴν τάξιν, τὴν καλὴν καὶ βέντιμον διαχείρισιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἡ ἐκδοσις καὶ

11/3
9/2

κυκλοφορία τοῦ παρόντος εἰς πολλὰ ἀντίτυπα, ἀποτελεῖ μίαν ἀκόμη φοράν, τὴν συναίσθησιν τῆς Ἐνοριακῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς. Ἡ παρούσα ἔκδοσις — ἴσως θεαίως κριθῆ ὑπὸ τινος ἑλλειπῆς — ἀποτελεῖ ὁμοῦς μίαν εἰκόνα τῶν ἐκάστοτε διαχειριστῶν τῶν συμφερόντων τοῦ ἱεροῦ τοῦτου ναοῦ. Εἶναι ἓνας ἀπολογισμὸς οὐχὶ πλέον ἐτήσιος, ὅπως συμβαίνει συνήθως πρὸς τὰς προϊσταμένας ἀρχάς, ἀλλ' ἀπολογισμὸς πρὸς ἅπαντα τὸν χριστιανικὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος συνέδραμε τὰς ἐκάστοτε ἐνοριακὰς Ἐπιτροπὰς τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ εἰς τὸ Ἱερὸν ἔργον αὐτῶν. Τὸ παρὸν πόνημα συνταχθὲν υναρμολογηθὲν ὑπὸ τοῦ αἰδ. ἐφημερίου τοῦ ἐν λόγῳ ἱεροῦ ναοῦ Πρωθυερέως Ἐμμανουὴλ Ἀ. Σαρρῆ ἐπὶ τῇ δάσει τῶν τηρουμένων βιβλίων ἀφιεροῦται πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς εὐεργέτας, δωρητὰς καὶ συνδρομητὰς τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ Χαλίων, ἀγίου Κωνσταντίνου.

Μεταξὺ τῶν πρώτων οἱ ὁποῖοι προσέφεραν τὴν προσωπικὴν των ἐργασίαν διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ ἦτο ὁ Γεώργιος Μαλικούτσης ἐξ Ἀποκορώνου. Ἐπὶ πέντε ὁλόκληρα ἔτη δι' εἰδικοῦ ἐγγράφου περιήροχετο ὁλόκληρον τὸν Νομὸν Χαλίων συλλέγων ἐράνας δι. ἐν τοῦ Ἱεροῦ ναοῦ. Δὲν θὰ πρέπει νὰ ἐκληφθῆ ὑπερβολὴ ἐάν σημειωθῆ ὅτι ὁ Γ. Μαλικούτσης συνέβαλεν εἰς τερ τις καὶ ἄλλος διὰ τὸν Ἱερὸν ταῦτον ναὸν. Δικαίως δύναται νὰ συγκαταριθμηθῆ μεταξὺ τῶν εὐεργετῶν τοῦ ναοῦ.

Ἡ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπὴ

Ὁ Προεδρεύων

Ἐλευθ. Καστρινάκης
(Οἰκονόμος)

Τὰ Μέλη

- Γ. Μπικουδάκης
- Ἰ. Κεκεδάκης
- Ε. Ν. Βαγιωνῆς
- Ἀνδρ. Κακαβέλας

Ὁ Γραμματεὺς

Ε. Ἀ. Σαρρῆς
(Πρωθυερέως)

Ὁ Τεμιστής

Ἰ. Μαυρογιάννης

